

การจัดการสิ่งแวดล้อม

1. ความเป็นมาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

ในอดีตที่ผ่านมาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัยได้เริ่มดำเนินการเรื่องนี้ โดยเฉพาะเรื่องกรรมและการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 ในรูปของโครงการพัฒนาอนามัยท้องถิ่น โดยมีจุดมุ่งหมายดำเนินการปรับปรุงสุขภาพสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านในชนบท เพื่อลดอัตราการป่วยและตายของประชาชนในชนบท อันมีสาเหตุเนื่องจาก โรคระบบทางเดินอาหาร (พ.ศ. 2503-2534) ใช้กลวิธีมุ่งพัฒนาองค์กรของชุมชนให้สามารถเป็นฐานรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไปสู่ประชาชน องค์กรของชุมชนถูกจัดขึ้นในรูปของกรมการพัฒนาอนามัย ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส ครูใหญ่ และตัวแทนชาวบ้าน ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปรากฏว่าได้ผลดี ประชาชนมีความเข้าใจถึงอันตรายของอุจจาระ และในขณะเดียวกันการพัฒนาก่อให้เกิดเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เหมาะสมภายใต้ความร่วมมือของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนสามารถ รับผิดชอบต่อปฏิบัติได้ จนถึงแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญ คือ การดำเนินการเพื่อมุ่งเน้นให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า มีการสนองตอบความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จากความตระหนักและเล็งเห็นความจำเป็นดังกล่าว ในปีพ.ศ. 2532 กระทรวงสาธารณสุขได้ปรับเป้าหมายการดำเนินงานให้ประชาชนในประเทศไทยมีส่วนร่วมดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อมครอบคลุมครัวเรือนจากร้อยละ 75 เป็นร้อยละ 90 และได้เพิ่มกลวิธีในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว กรมอนามัยในฐานะผู้รับผิดชอบ จึงได้ทำโครงการรณรงค์สร้างร่วม 100% ขึ้นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ กรมอนามัยได้มอบรางวัลประกาศเกียรติคุณแก่เจ้าหน้าที่ที่มีผลงานดีเยี่ยมและดีเด่นของจังหวัด ที่ผ่านเกณฑ์ การประเมินร่วม 100% โครงการดังกล่าวได้ดำเนินงานจนถึง ปี พ.ศ. 2542 ผลการดำเนินงานพบว่า มีส่วน ถูกหลักสุขภาพสิ่งแวดล้อมครัวเรือนร้อยละ 98.1 และปัจจุบันมีความครอบคลุมของสิ่งแวดล้อมในอัตราใกล้เคียงกัน จากความสำเร็จดังกล่าวองค์การอนามัยโลกและองค์การยูนิเซฟ ได้ให้ประเทศไทยเป็นสถานที่ฝึกอบรมและดูงาน เป็นแบบอย่างให้กับประเทศที่กำลังพัฒนาได้มาศึกษาดูงานเป็นประจำ อย่างไรก็ตามปัจจุบันประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องความสะอาดของสิ่งแวดล้อม

2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมไทย

หลังจากดำเนินการให้มีและใช้ร่วมแล้ว ในปีพ.ศ. 2547 เพื่อปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ทำการศึกษาสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย พบปัญหาในเรื่องความสกปรกและกลิ่นเหม็นมาก และการชำระล้างของถังเก็บกักสิ่งปฏิกูล ก่อให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการและชุมชนใกล้เคียง และอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ จึงได้ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่มีความเห็นสอดคล้องกัน ขับเคลื่อนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมไทยให้เกิดผล โดยได้จัดทำแผนแม่บทพัฒนาสิ่งแวดล้อมไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2549 - 2551) และแผนแม่บทพัฒนาสิ่งแวดล้อมไทย ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2555) ผลการดำเนินงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมไทยในระยะที่ 1-2 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากการติดตามสถานการณ์การพัฒนาสิ่งแวดล้อมใน 12 กลุ่มเป้าหมาย พบว่าในปี พ.ศ. 2549 - 2555 มีสิ่งแวดล้อมผ่านเกณฑ์มาตรฐานในภาพรวมร้อยละ 9.08 ร้อยละ 20.16 ร้อยละ 30.85 ร้อยละ 40.37 ร้อยละ 49.50 ร้อยละ 55.47 และร้อยละ 62.45 ตามลำดับ

โครงสร้างอายุของประชากรของไทยผู้สูงอายุหมายถึงผู้ที่มีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป องค์การสหประชาชาติให้นิยามว่า ประเทศใดมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ตั้งแต่ร้อยละ 10 หรืออายุ 65 ปี ขึ้นไปเกิน

ร้อยละ ๗ ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ และจะเป็นผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์เมื่ออัตราส่วนของประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป ตั้งแต่ร้อยละ 20 หรือ อายุ 65 ปีขึ้นไปเพิ่มเป็นร้อยละ 14

ปัจจุบันโครงสร้างอายุของประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยที่ประชากรผู้สูงอายุมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก ร้อยละ 10.7 (7 ล้านคน) ในปี พ.ศ. 2550 เป็นร้อยละ 11.7 (7.5 ล้านคน) ในปี พ.ศ. 2553 แสดงว่าขณะนี้ประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว และคาดว่าประชากรผู้สูงอายุไทยจะเพิ่มเป็นร้อยละ 20.0 (14.5 ล้านคน) ในปี พ.ศ. 2568 นั้นแสดงว่าประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2568 และคาดว่าในปี พ.ศ. 2573 จะมีจำนวนผู้สูงอายุมากถึง 1 ใน 4 ของประชากรไทย ดังนั้น สุขภาพของผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากผู้สูงอายุจะต้องเผชิญกับปัญหาโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ ที่เป็นปัญหาจากความเสื่อมของร่างกายโรค **ข้อเข่าเสื่อม** เป็นโรคที่พบบ่อยที่สุดโรคหนึ่งในผู้สูงอายุ หรือในวัยกลางคน ทั้งในผู้ชายและผู้หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปโดยพบว่าในกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 45 ปี ผู้ชายเป็นมากกว่าผู้หญิงในกลุ่มอายุมากกว่า 45 ปี ผู้หญิงเป็นมากกว่าผู้ชายและในกลุ่มที่มีอายุเกินกว่า 75 ปี ขึ้นไปทั้งชายและหญิงจะมีข้อเสื่อมมากกว่าร้อยละ 80-90 จากสถิติผู้ป่วยโรคกระดูกและข้อในไทยของมูลนิธิโรคข้อ พบว่าปี พ.ศ. 2549 ประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคข้อเสื่อมกว่า 6 ล้านคนและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ซึ่งปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ข้อเข่าเสื่อมได้เร็วขึ้นนั้นมาจากอายุที่มากขึ้น น้ำหนักตัวที่มากเกินไป การได้รับบาดเจ็บบริเวณข้อเข่าซึ่งผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุที่ข้อเข่าไม่ว่าจะกระดูกข้อเข่าแตกหรือเอ็นฉีกจะเกิดข้อเข่าเสื่อมได้และการใช้ข้อเข่า สำหรับผู้สูงอายุที่นั่งยองๆ นั่งขัดสมาธิหรือนั่งพับเพียบนานๆ จะพบข้อเข่าเสื่อมเร็ว การใช้ส้วมนั่งยองติดต่อกันเป็นระยะเวลานานๆ หลายปี เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อเข่าเสื่อม จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2553 พบว่าพฤติกรรมการขับถ่ายของคนไทยส่วนใหญ่นิยมใช้ส้วมนั่งยองในครัวเรือนร้อยละ 86.0 ใช้ส้วมนั่งราบร้อยละ 10.1 และมีบ้านที่ใช้ทั้งส้วมนั่งยองและส้วมนั่งราบร้อยละ 3.1 ของครัวเรือนทั้งหมด

3. ความหมายของส้วมและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ส้วม หมายถึง ที่ถ่ายอุจจาระและปัสสาวะ (พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530 หน้า 519)

ส้วมสาธารณะ หมายถึง ส้วมในที่หรือทางสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเอกชน ที่จัดไว้ให้บุคคลใช้บริการได้เป็นการทั่วไป หรือในสถานประกอบกิจการหรือสถานที่อื่นใดที่จัดเตรียมไว้ให้ประชาชนทั่วไปใช้บริการ

สิ่งปฏิกูล หมายถึง อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น (พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 4)

สิ่งปฏิกูลนี้ถือเป็นแหล่งปฐมภูมิของการปนเปื้อนทางชีวภาพของน้ำอาหารและดิน การจัดการสิ่งปฏิกูลให้ถูกหลักสุขาภิบาลจะช่วยลดการแพร่กระจายของโรกระบบทางเดินอาหารที่มีช่องทางการแพร่กระจายของโรคผ่านทางสิ่งปฏิกูล และไม่ทำให้เกิดแมลงที่เป็นพาหะนำโรคเข้าไปสัมผัสหรืออยู่อาศัยหรือวางไข่ ตามพ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ได้กำหนดให้อาคารที่บุคคลอาจเข้าสู่หรือเข้าไปใช้สอยได้ ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมในจำนวนที่เหมาะสม

4. ส้วมกับผลกระทบต่อสุขภาพ

(1) โรกระบบทางเดินหายใจเช่น วัณโรคใช้หวัดใหญ่โรคหัด หัดเยอรมันนอกจากจะติดต่อผ่านการหายใจเอาเชื้อเข้าไปแล้วการที่มือไปสัมผัสกับสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้ร่วมกับบุคคลอื่นหรือเครื่องใช้ในที่

สาธารณสุขเช่นลูกบิดประตูแล้วมาแตะจมูกเชื้อโรคก็จะเข้าสู่โพรงจมูกส่วนหน้าเมื่อหายใจเข้าไปก็ทำให้เกิดโรคได้

(2) โรคติดเชื้อระบบทางเดินอาหารเช่นท้องเสียโรคตับอักเสบชนิดเอโรคบิดอหิวาตกโรคโรคพยาธิชนิดต่างๆซึ่งติดต่อได้จากการที่มีปนเปื้อนเชื้อเหล่านี้แล้วหยิบจับอาหารรับประทาน

(3) โรคพยาธิเกิดจากการสัมผัสไปพยาธิหรือตัวพยาธิที่อยู่ในอุจจาระทั้งทางตรงและทางอ้อมและเข้าสู่ร่างกาย

(4) อุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้ส้วมที่ไม่ถูกต้องเช่นการขึ้นไปนั่งบนชักโครกทำให้ตกลงมาซึ่งก่อให้เกิดการบาดเจ็บ

5. ส้วมที่ถูกหลักสุขาภิบาล หมายถึง ส้วมที่มีระบบการขับเคลื่อนอุจจาระและปัสสาวะลงสู่ที่เก็บกักซึ่งจะต้องป้องกันสัตว์แมลงพาหะนำโรคได้ และไม่ปนเปื้อนแหล่งน้ำธรรมชาติและน้ำใต้ดินทุกขั้นตอน ส้วมที่ถูกหลักสุขาภิบาลต้องมีองค์ประกอบต่างๆที่สำคัญ คือ ตัวเรือนส้วม หัวส้วม บ่อกักเก็บอุจจาระ ท่อระบายอากาศ บ่อซึม ต้องไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่มีน้ำขังบริเวณส้วม พื้นส้วมสะอาด (ทำด้วยวัสดุทำความสะอาดง่าย) ภายในห้องส้วมมีการระบายอากาศดี มีน้ำสำหรับทำความสะอาดส้วม มีสบู่ล้างมือ ตัวเรือนส้วมสูงอย่างน้อย 2 เมตร มีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 0.9 ตารางเมตร ต่อหนึ่งที่นั่ง และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร สามารถป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และอยู่ห่างจากแหล่งน้ำไม่น้อยกว่า 30 เมตร

6. เกณฑ์มาตรฐานส้วมสาธารณะ (HAS)

การพัฒนาส้วมสาธารณะในประเทศไทยให้ได้มาตรฐาน เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่โรคติดต่อ และเพื่อความพึงพอใจของประชาชนคนไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะเน้นพัฒนาส้วมสาธารณะในประเทศไทยให้บรรลุ 3 เรื่อง คือ สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ให้ได้มาตรฐาน หรือ HealthAccessibility, Safety (HAS)

(1) สะอาด (Health) หมายถึง ส้วมจะต้องได้รับการดำเนินการให้ถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitation Conditions) เช่น ห้องส้วมและ สุขภัณฑ์ทั้งหมดจะต้องสะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็น มีวัสดุ อุปกรณ์ บริการ เช่น น้ำสะอาด สบู่ล้างมือ กระดาษชำระ เพียงพอ และมีสภาพแวดล้อมสวยงาม ซึ่งจะส่งผลดีต่อทั้งทางร่างกาย และ จิตใจของผู้ใช้ส้วม เป็นต้น

(2) เพียงพอ หรือ สะดวก (Accessibility) หมายถึง ต้องมีส้วมให้เพียงพอแก่ความต้องการ ของ ผู้ใช้รวมถึงผู้พิการ ผู้สูงอายุและหญิงมีครรภ์ โดยกำหนดให้ทุกสถานที่ต้องมีส้วมเสมออย่างน้อย 1 ห้อง

(3) ปลอดภัย (Safety) หมายถึง ผู้ใช้บริการจะต้องปลอดภัยขณะใช้ส้วม เช่น มีแสงสว่างพอเพียง พื้นแห้ง แยกเพศชาย หญิง สถานที่ตั้งส้วมไม่เปลี่ยว เป็นต้น

การที่จะพัฒนามาตรฐานส้วมสาธารณะไทยให้ถูกหลักสุขาภิบาลจะต้องดำเนินการในองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ คือ โครงสร้าง การบริหารจัดการ และพฤติกรรมการใช้ส้วมของประชาชน และจะต้องดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลักดังกล่าวด้วยนั้นเมื่อพิจารณาให้ครบวงจรแล้วจะเห็นว่าเมื่อส้วมเต็มจะต้องมี การสูบล้าง การขนถ่ายไปบำบัด

การจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างถูกหลักสุขาภิบาล หมายถึง กระบวนการดำเนินการตั้งแต่การรองรับ การขน การกำจัดและบำบัดสิ่งปฏิกูล ที่มีการควบคุม ป้องกัน และดำเนินการมิให้เกิดการแพร่ระบาดของ โรคระบบทางเดินอาหารและพยาธิได้ รวมทั้งไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

6.1 เกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมสาธารณะ (HAS)

มาตรฐาน	เหตุผล / ความจำเป็น
<p>ความสะอาด (Health :H)</p> <p>1. พื้น ผนัง เพดาน โถส้วม ที่กอดโถส้วม โถปัสสาวะ ที่กอดโถปัสสาวะ สะอาด ไม่มีคราบสกปรกอยู่ในสภาพดีใช้งานได้</p>	ไม่เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรค
2. น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ภาชนะเก็บกักน้ำ ชันตักน้ำ สะอาด อยู่ในสภาพดีใช้งานได้	ต้องมีน้ำใช้สะอาด เพียงพอเพื่อใช้ราดส้วมและทำความสะอาดห้องส้วมและสุขภัณฑ์ รวมทั้งภาชนะเก็บกักน้ำและอุปกรณ์ สะอาด อยู่ในสภาพดี
3. กระจกชำระเพียงพอต่อการใช้งานตลอดเวลาที่เปิดให้บริการ (อาจจำหน่ายหรือบริการฟรี) หรือมีสายฉีดน้ำชำระที่สะอาด อยู่ในสภาพดีใช้งานได้	มีความจำเป็นต้องทำความสะอาดร่างกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการขับถ่ายอุจจาระ คนไทยส่วนใหญ่ชอบใช้น้ำทำความสะอาดหลังการขับถ่าย น้ำที่ใช้ต้องสะอาดเพราะน้ำจะสัมผัสกับช่องเปิดเข้าร่างกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้หญิง
4. อ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ กระจกสะอาดไม่มีคราบสกปรก อยู่ในสภาพดีใช้งานได้	ส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยหลังการใช้ส้วมทุกครั้ง และป้องกันเชื้อโรค
5. สบู่ล้างมือ พร้อมให้ใช้ ตลอดเวลาที่เปิดให้บริการ	ส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยหลังการใช้ส้วมทุกครั้ง และป้องกันเชื้อโรค
6. ถังรองรับมูลฝอยสะอาด มีฝาปิดอยู่ในสภาพดี ไม่รั่วซึม ตั้งอยู่ในบริเวณอ่างล้างมือหรือ บริเวณใกล้เคียง	ป้องกันเชื้อโรค และไม่ก่อให้เกิด ทัศนอุจาด
7. มีการระบายอากาศดี และไม่มีกลิ่นเหม็น	ลดปัญหาความอับชื้น และการเกิดกลิ่นเหม็น
8. สภาพท่อระบายสิ่งปฏิกูลและถังเก็บกักไม่รั่วแตกหรือชำรุด	มีภูมิทัศน์ที่ดีช่วยสร้างภาพลักษณ์และป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบบทางเดินอาหารและพยาธิ
9. จัดให้มีการทำความสะอาด และระบบการควบคุมตรวจตราเป็นประจำ	มีการบริหารจัดการที่ดี มีผู้รับผิดชอบจัดระบบวิธีการ ความถี่ในการทำความสะอาดเพื่อให้ส้วมสะอาดน่าใช้อยู่เสมอ
<p>ความเพียงพอ (Accessibility : A)</p> <p>10. จัดให้มีส้วมนั่งราบอย่างน้อยหนึ่งที</p>	ความสะดวก และปลอดภัย เพื่อให้ ผู้ที่มีปัญหาทางสุขภาพสามารถใช้ส้วมนั่งราบได้

มาตรฐาน	เหตุผล / ความจำเป็น
11. ส้วมสาธารณะพร้อมใช้งานตลอดเวลาที่เปิดให้บริการ	เพื่อความสะดวก ความจำเป็นและเพียงพอต่อการใช้งาน
ความปลอดภัย (Safety :S)	
12. บริเวณที่ตั้งส้วมต้องไม่อยู่ที่ลับตา / เปลี่ยน	ลดปัญหาอาชญากรรมเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
13. กรณีที่มีห้องส้วมตั้งแต่ 2 ห้องขึ้นไป ให้แยกเป็นห้องส้วมสำหรับชาย - หญิง โดยมีป้ายหรือสัญลักษณ์ชัดเจน	ความเป็นสัดส่วน และปลอดภัย ในชีวิต
14. ประตู ที่จับเปิด-ปิด และที่ล็อคด้านใน สะอาด อยู่ในสภาพดี ใช้งานได้	เพื่อความปลอดภัย
15. พื้นห้องส้วมแห้ง	ป้องกันการลื่นหกล้มลดการเจริญเติบโตของเชื้อโรคลดกลิ่นเหม็น
16. แสงสว่างเพียงพอ สามารถมองเห็นได้ทั่วบริเวณ	มองเห็นความสะอาดชัดเจนป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและลดปัญหาอาชญากรรม

6.2 กลุ่มเป้าหมาย ส้วมสาธารณะในสถานบริการสาธารณะ และสถานที่สาธารณะ 12 ประเภท ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย	ความหมาย
1.แหล่งท่องเที่ยว*	แหล่งท่องเที่ยว 100 อันดับแรกของ ททท. ที่มีประชาชนไปเที่ยวมากที่สุดและอุทยานของกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
2.ร้านจำหน่ายอาหาร	ร้านอาหารที่ผ่าน Clean Food Good Taste
3.ตลาดสด*	ตลาดกลุ่มเป้าหมายของโครงการตลาดสดนำซื้อ
4.สถานีขนส่งทางบกและทางอากาศ*	
-สถานีขนส่งทางบก	สถานีขนส่งของกรมการขนส่งทางบก บริษัทขนส่ง (บขส.) และสถานีรถไฟ
-สถานีขนส่งทางอากาศ	ท่าอากาศยานในสังกัดกรมการขนส่งทางอากาศและการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
5.สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งหมดของ -บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) -บริษัทปตท.บริหารธุรกิจค้าปลีกจำกัด (Jet Jiffy) -บริษัทเอสโซ่ (ประเทศไทย)จำกัด (มหาชน) -บริษัท ซีเอสโก้ จำกัด (มหาชน) -บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) -บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด -บริษัท เชฟรอน(ไทย) จำกัด (คาลเท็กซ์) -บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

กลุ่มเป้าหมาย	ความหมาย
6.สถานศึกษา*	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประมาณ 31,021 แห่ง
7.โรงพยาบาล	
-โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป/ชุมชน	โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวน ประมาณ 884 แห่ง
-โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สอ.	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสถานีนอนามัย ประมาณ 9,795 แห่ง
8.สถานที่ราชการ*	ศาลากลาง ที่ว่าการอำเภอ เทศบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สำนักงานเขตกรุงเทพมหานครฯ
9.สวนสาธารณะ	สวนสาธารณะที่มีส้วมสาธารณะบริการ
10.ศาสนสถาน	วัดในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 39,282 แห่ง
11.ส้วมสาธารณะริมทาง*	ส้วมในพื้นที่สาธารณะของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่จัดไว้บริการประชาชน
12.ห้างสรรพสินค้า/ศูนย์การค้า/ ดิสเคานต์สโตร์	
-ศูนย์การค้า	หมายถึงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีพื้นที่ให้เช่าเพื่อประกอบการค้าปลีกไม่ต่ำกว่า 10,000 ตารางเมตรและมีร้านค้าย่อยเช่าประกอบธุรกิจไม่น้อยกว่า 50 ราย
-ห้างสรรพสินค้าหรือการขายปลีก สินค้าทั่วไปอื่น ๆ	หมายถึงสถานประกอบการที่ดำเนินกิจการหลักเกี่ยวกับการขายสินค้าใหม่หลายประเภท ซึ่งสินค้าหลักไม่ใช่สินค้าประเภทอาหาร เครื่องดื่มหรือยาสูบ แต่เป็นการขายสินค้าทั่วไป ประเภทสิ่งถัก สิ่งทอ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องมือ เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องเรือน เครื่องใช้หรือภาชนะประจำบ้าน เช่น โต๊ะ เครื่องครัว จาน และภาชนะต่างๆ เครื่องทำความสะอาด เครื่องโลหะ เครื่องสำอาง หนังสือ และเครื่องเขียน เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณ อุปกรณ์กีฬา โดยจัดแยกออกเป็นแผนก ตามประเภทของสินค้า แต่อยู่ภายใต้การบริหารงานเดียวกัน
- ดิสเคานต์สโตร์ (Discount Store)	หมายถึง ร้านค้าที่ดำเนินการขายปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป เน้นการขายสินค้าจำนวนมากในราคาถูก รวมถึงซูเปอร์เซ็นเตอร์ หรือไฮเปอร์มาร์ท ซึ่งเป็นร้านค้าที่วางจำหน่ายสินค้าอุปโภคที่จำเป็นร้อยละ 80 และสินค้าทั่วไปร้อยละ 20 และยังมีบริการอื่นๆ เช่น ซ่อมรองเท้า ขายยา และศูนย์อาหาร

* กลุ่มเป้าหมาย ส้วมสาธารณะในสถานบริการสาธารณะ และสถานที่สาธารณะในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทสถานศึกษา (ระดับมหาวิทยาลัย)

เมื่อวันที่ 1 ต.ค. 2557 ที่ผ่านมา พญ.วันทนีญ์ วัฒนนะ ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลสุดยอดส้วมแห่งปี 2557 ตามโครงการพัฒนาสุขลักษณะส้วมสาธารณะในกรุงเทพฯ ใน 12 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ศาสนสถาน สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ตลาดสด ร้านอาหาร โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานที่ราชการ แหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะ สถานศึกษา สถานีขนส่ง และส้วมริมทาง โดยคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับคัดเลือกให้เข้ารับรางวัลสุดยอดส้วมแห่งปี ประเภทสถานศึกษา (ระดับมหาวิทยาลัย) โดยมี นางกรรณทิพย์ เข้มกล้าดี ผู้แทนงานกายภาพและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เข้ารับรางวัล ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เพชรบุรี

ได้รับรางวัล

สุดยอดนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์กรุงเทพมหานคร

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

กลุ่มงานศึกษา ประเภท มหาวิทยาลัย

ได้รับ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๕

นางสาว สุนทรี นวรัตน์

เขตราชเทวี

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุดยอด
ส่วนแห่ง
ของกรุงเทพมหานคร
ประจำปี ๒๕๕๗

กลุ่ม
สถานศึกษา
ประเภท มหาวิทยาลัย

